

9 sierpnia 2022

Muszą przeżyć za mniej niż dolara dziennie. Dlaczego powinniśmy zainteresować się globalnym Południem?

- Około 768 milionów ludzi cierpi z powodu niedożywienia, z czego ponad 98 proc. pochodzi z krajów globalnego Południa¹
- Producenci kawy, ziarna kakaowego, owoców lub bawełny, czyli surowców, z których korzystamy na co dzień, zarabiają średnio mniej niż 1 dolara dziennie²
- Dzięki działaniom na rzecz Sprawiedliwego Handlu, drobni rolnicy z krajów globalnego Południa mogą utrzymać swoje rodziny
- Fundacja Fairtrade Polska podpowiada, jak możemy przyczynić się do realnych zmian na rynku dla lepszego jutra

Kawa, kakao, owoce egzotyczne, tekstylia, kosmetyki... Skąd pochodzą produkty, z których korzystamy każdego dnia? Jakie historie opowiedzieliby ludzie, którzy je wytwarzają? Drobni rolnicy i pracownicy z globalnego Południa, mimo swojej ciężkiej pracy, żyją poniżej progu ubóstwa, zarabiając mniej niż 1 dolara dziennie³, chociaż ich wyroby są dostępne na całym świecie⁴. Dzięki współpracy w ramach ruchu Sprawiedliwego Handlu, mieszkańcy krajów takich jak np. Peru są w stanie utrzymać swoje rodziny, podnoszą swoje kwalifikacje związane z rolnictwem czy budują szkoły. Fundacja Fairtrade Polska podpowiada, jak możemy przyczynić się do realnych zmian dla lepszego jutra.

Przed wyjściem do pracy, na treningu, podczas spotkań ze znajomymi – codziennie korzystamy z produktów, które powstały z surowców wytwarzanych przez drobnych rolników i producentów z południowych regionów świata. Wbrew pozorom to właśnie globalne Południe stanowi większość we współczesnym świecie, niezależnie od tego, czy mierzymy to liczbą państw, ich powierzchnią czy liczbą mieszkańców.⁵ Spośród blisko 8 miliardów ludzi, ponad 6,5 miliarda żyje na globalnym Południu, czyli w krajach Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Afryki, Azji Południowej oraz Oceanii. Ze względu na rozległość tych obszarów, wyróżnia je m.in. różnorodność kulturowa, językowa oraz klimatyczna. Niestety charakteryzuje również fakt, że ich mieszkańcy mierzą się z brakiem odpowiedniego wynagrodzenia za ciężką pracę w tropikalnym słońcu i deszczu. Około 768 milionów ludzi cierpi z powodu niedożywienia, z czego znacznie ponad 98 proc. pochodzi z krajów globalnego Południa.⁶ Właśnie te regiony świata swoimi działaniami obejmuje system etycznej certyfikacji produktów Fairtrade, działający na rzecz poprawy sytuacji społeczności rolniczych w krajach globalnego Południa i reprezentujący ponad 1,9 miliona rolników i pracowników najemnych z ponad 70 krajów.

Fundacja Fairtrade Polska, organizacja, która jest częścią międzynarodowego systemu Fairtrade, podpowiada polskim konsumentom i konsumentkom, jak dbać o ludzi i planetę przez podejmowanie odpowiedzialnych decyzji zakupowych.

Codzienny aromat życia

---

¹ The Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations, www.fao.org/, dane z 2020 r.

² Fairtrade Foundation, 2020 r.

³ Fairtrade Foundation, 2020 r.

⁴ Continent and Region Populations 2022, <https://worldpopulationreview.com/continents>

⁵ Jak mówić o większości świata, Polska Akcja Humanitarna, str. 37,

https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszko_jak_mowic_o_wiekszosci_swiate.pdf

⁶ The Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations, www.fao.org/, dane z 2020 r.

Jak wygląda życie rolników w krajach globalnego Południa? Przykładem jest Peru, na terenie którego uprawia się ziarna kawy. Tamtejsze gospodarstwa zajmują przeciętnie powierzchnię dwóch hektarów i leżą na wysokości od 800 do 2000 m n.p.m. Zbiór plonów trwa od marca do lipca, a w wyżej położonych strefach nawet do listopada.

Jedną z największych w kraju organizacji z certyfikatem Fairtrade zrzeszającą drobnych producentów jest związek CECOVASA. Rolnicy rocznie produkują ponad 3,5 t ziaren kawy, które są eksportowane bezpośrednio do Stanów Zjednoczonych i Europy. CECOVASA dostarcza kawę z segmentu specjalty, która była wielokrotnie nagradzana w krajowych konkursach kawowych, a w 2010 r. została uznana za najlepszą na świecie.⁷

Niestety wysokie koszty produkcji, małe zbiory i niskie ceny skupu sprawiają, że większość peruwiańskich rolników zajmujących się uprawą kawy żyje w ubóstwie. Mieszkańcy mają trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych: 72 proc. z nich nie ma dostępu do czystej wody pitnej, w domach 68 proc. nie ma prądu, w 34 proc. gospodarstwach domowych brakuje podstawowych sanitariatów, a poziom niedożywienia dzieci sięga 41 proc.⁸

Z całą pewnością ziarna kawy, jak i inne surowce wytwarzane w krajach globalnego Południa, to bardzo dochodowy towar dla branży spożywczej, jednak rolnicy zajmujący się ich uprawą nie odczuwają tego w takim samym stopniu – tłumaczy Michał Bryda-Przybyszewski, PR & Communications Manager z Fairtrade Polska. Zarobki rolnika w dużej mierze zależą od wahań cen surowców na światowym rynku, sytuacji gospodarczej w regionie, a także warunków atmosferycznych, które w wyniku zmian klimatycznych stają się coraz bardziej nieprzewidywalne. W praktyce rolnik często zmuszony jest sprzedawać swoje plony poniżej kosztów produkcji. Wskutek tego nie jest w stanie się utrzymać czy zapewnić sobie i swojej rodzinie odpowiedniego wykształcenia ani opieki lekarskiej. Fairtrade powstał po to, by to zmienić – dodaje.

Możemy być fair wobec innych

Uczciwe warunki handlowe dają drobnym rolnikom i pracownikom najemnym większą kontrolę nad swoim życiem i umożliwiają im podejmowanie decyzji o przyszłości. Osoby te należą do najbardziej marginalizowanych grup w globalnym systemie handlowym, jednak w systemie Fairtrade są centralnym punktem wszystkich działań. Dzięki Fairtrade rolnicy otrzymują m.in.: cenę minimalną, która ma pokrywać średnie koszty zrównoważonej produkcji i jest zabezpieczeniem w przypadku spadku cen na rynku. Dodatkowym aspektem jest także premia Fairtrade, czyli specjalne środki wypłacane oprócz ceny skupu plonów. Te fundusze przeznaczone są na wybrane przez rolników cele rozwojowe, które podnoszą jakość życia lokalnych społeczności. Poza kwestiami ekonomicznymi Fairtrade ma na uwadze również kwestie społeczne i środowiskowe. W systemie obowiązuje szereg kryteriów, których muszą przestrzegać wszystkie certyfikowane podmioty, by móc posługiwać się znakiem FAIRTRADE. Standardy te dotyczą ochrony praw pracowniczych, równouprawnienia kobiet, zakazu dyskryminacji czy zakazu pracy przymusowej i pracy dzieci. W kwestiach środowiskowych standardy Fairtrade obejmują takie obszary jak odpowiedzialne zarządzanie wodą i odpadami, zachowywanie bioróżnorodności i żyzności gleby czy ograniczanie stosowania pestycydów i środków agrochemicznych.

---

⁷ Fairtrade Polska, Związek spółdzielni CECOVASA, Peru
<https://www.fairtrade.org.pl/fairtrade/produkty-i-producenci/kawa/producenti-kawy/zwiazek-spoldzielni-cecovasa-peru/>

⁸ Fairtrade Polska, Związek spółdzielni CECOVASA, Peru
<https://www.fairtrade.org.pl/fairtrade/produkty-i-producenci/kawa/producenti-kawy/zwiazek-spoldzielni-cecovasa-peru/>

Sprzedaż na warunkach Fairtrade daje członkom organizacji producenckich, takich jak tych w Peru, stabilizację, której nie doświadczali wcześniej. Dzięki dodatkowym środkom, peruwiańscy członkowie spółdzielni CECOVASA inwestują w budowę nowych przetwórn, biorą udział w programach szkoleniowych na temat właściwego przechowywania i transportu kawy, a także zatrudniają doradców rolniczych, którzy dzielą się wiedzą z zakresu kontroli jakości, rolnictwa ekologicznego oraz ochrony środowiska. Oprócz tego środki uzyskane dzięki współpracy z Fairtrade umożliwiły mieszkańcom uczestniczenie w warsztatach m.in. z zakresu pierwszej pomocy i pozwoliły tysiącom rodzin na posłanie dzieci do szkół. Związek CECOVASA powołał także komitet ds. płci, który wspiera peruwiańskie rolniczki oraz zajmuje się organizacją szkoleń, m.in. z zakresu pierwszej pomocy, hodowli zwierząt czy kursów dla liderek.

Fairtrade zajmuje się opracowywaniem standardów, które muszą spełniać certyfikowani producenci oraz warunków wymiany handlowej do przestrzegania przez importerów, eksporterów czy detalistów – wyjaśnia dalej ekspert z Fairtrade Polska. Producenci Fairtrade nie pracują w osamotnieniu, ale zrzeszają się w demokratycznie zarządzanych spółdzielniach. Dzięki temu rolnicy uczą się od siebie nawzajem, wspierają w kryzysowych sytuacjach, jak w przypadku pandemii COVID-19, a także wzmacniają swoją pozycję w negocjacjach handlowych – mówi.

Chcemy zmieniać świat na lepszy

Wśród konsumentów i konsumentek z krajów globalnej Północy, w tym również Polski, znacząco wzrasta przekonanie o wpływie świadomych decyzji zakupowych na zachowania firm. Według badań konsumentek od przedsiębiorstw coraz bardziej wymaga się sprawiedliwego wynagradzania i uczciwego traktowania pracowników. Dodatkowo 57 proc. badanych twierdzi, że jest gotowych zapłacić więcej za produkty i marki, które działają na rzecz poprawy sytuacji środowiskowej i społecznej⁹. Widać to również w wartości rynku produktów ze znakiem FAIRTRADE w Polsce. W 2021 roku sprzedaż hurtowa netto wzrosła o 49 proc. względem roku poprzedniego, osiągając wartość 834 mln zł¹⁰.

Konsumenci i konsumentki stanowią nieodzowną część działań Fairtrade dla sprawiedliwej przyszłości – przekonuje Michał Bryda-Przybyszewski. Wybierając produkty ze znakiem FAIRTRADE, wspieramy rolników i pracowników z krajów globalnego Południa w ich dążeniach do zapewnienia lepszego bytu sobie, ich rodzinom i społecznościom. Możemy być częścią zmiany na lepsze, robiąc codzienne zakupy – zaznacza.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://www.fairtrade.org.pl/>

Kontakt dla mediów

Katarzyna Dziadko

katarzyna.dziadko@propsypr.pl

tel. 882 555 511

---

⁹ Badanie GlobeScan na zlecenie Fairtrade International, 2021 r.

¹⁰ Fairtrade Polska. Raport 2021, www.fairtrade.org.pl